

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

**Leidschendam-
Voorburg**

Datum 11 juli 2023

Nummer 3229

Onderwerp Raadsvoorstel Vaststellen Participatieverordening

Portefeuillehouder Wethouder Belt

1. Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- a. De Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023 vast te stellen en gelijktijdig de Inspraakverordening Leidschendam-Voorburg 2006 in te trekken.

2. Aanleiding

Drie avonden, meer dan 100 mensen met verschillende ideeën en wensen, goede koffie, vellen papier, laptops en gedreven tafelvoorzitters...DE ingrediënten voor een participatietraject in co-creatie. Maandag 26 juni was de slotavond en daar kwam alles van de voorgaande avonden samen. En met trots presenteert het college namens alle betrokkenen dan ook de concept Participatieverordening.

Waarom een Participatieverordening?

Op 23 september 2022 is het wetsvoorstel 'Wet Versterking participatie op decentraal niveau' bij de Tweede Kamer ingediend. Dat betekent dat gemeenten verplicht worden om de Inspraakverordening om te bouwen naar een Participatieverordening. Het wetsvoorstel regelt dat het decentraal bestuur inwoners laat participeren bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. In de Participatieverordening kunnen gemeenten ook de spelregels rondom het uitdaagrecht vastleggen; zij zijn dat niet verplicht. Het wetsvoorstel wordt de komende maanden door het parlement behandeld.

Het college vindt participatie heel belangrijk. Vandaar dat de gemeente Leidschendam-Voorburg nu al een concept Participatieverordening heeft gemaakt om ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad.

In drie avonden naar een concept

Deze Participatieverordening is zoals hierboven al is toegelicht, in het voorjaar van 2023 in een co-creatie proces ontwikkeld. Dit proces bestond uit 3 bijeenkomsten, bijeenkomst 1 ging over burgerparticipatie en inspraak, bijeenkomst 2 over overheidsparticipatie, uitdaagrecht en Omgevingswet, bijeenkomst 3 als slotbijeenkomst. In elke groep gingen raadsleden, inwoners,

leden van het college en ambtenaren met elkaar in gesprek. Deelnemers konden per avond aansluiten aan een tafel bij een onderwerp naar keuze om te discussiëren en aan het eind van de avond werd door de tafelvoorzitters plenair teruggekoppeld waar overeenstemming over was. Het sleutelwoord van de avonden was gelijkwaardigheid voor alle deelnemers.

Gemiddeld waren er 60 deelnemers per avond. Op de laatste avond bleek na stemming dat het eindresultaat breed werd gedragen. De wethouder stelde daarmee vast dat deze versie van de Participatieverordening in 'consent' is vastgesteld en door kan naar besluitvorming door de gemeenteraad.

In het participatieverslag in de bijlage staat een uitgebreidere weergave van de avonden.

3. Afwegingen

Een Participatieverordening draagt bij aan vroegtijdige duidelijkheid over de rol van participatie en inspraak bij beleidsontwikkeling, projecten en programma's en transparantie naar belanghebbenden.

Deze verordening beoogt te bewerkstelligen dat beleid en projecten gevoed worden door kennis, ideeën, ervaringen en argumenten van inwoners, ondernemers en organisaties en daarmee ook het draagvlak in de samenleving te vergroten. Dat vergroot ook de kwaliteit van lokale democratische processen. Daarnaast beoogt de verordening de samenwerking tussen gemeente en inwoners te versterken en helderheid te scheppen over proces en rolverdeling.

Er is voortgebouwd op de eerder gemaakte afspraken en beleidslijnen in LV als neergelegd in de set afspraken burgerparticipatie, afwegingskader burgerparticipatie en het Participatiekompas, Positiviteit van 2 kanten en Van positiviteit van 2 kanten naar Durven, doen, doorgaan!

Ook bouwt de gemeente voort op de volgende kernwaarden: transparantie, draagvlak, open benadering, gelijkwaardigheid, vertrouwen, representativiteit en positiviteit.

Het college streeft naar een eenduidige toepassing van burgerparticipatie die aansluit bij de huidige tijd, de behoefte van de samenleving en de ambitie van het bestuur.

De huidige Inspraakverordening Leidschendam-Voorburg 2006 gaat op in de nieuwe Participatieverordening.

De Participatieverordening bestaat uit de volgende onderwerpen:

- Inwonerparticipatie en inspraak
- Overheidsparticipatie
- Uitdaagrecht
- Omgevingsplan

De toelichting bij de verordening geeft uitleg bij de artikelen van de verordening.

Wat is nieuw?

Experimenteren

Nieuw in de Participatieverordening is de toevoeging van experimenteerruimte, waaronder ook met het uitdaagrecht (zie het volgende punt). Het college stelt hiervoor een tweejaarlijks experimenteerprogramma vast en stuurt deze daarvoor eerst naar de raad om wensen en bedenkingen hierover op te halen. In het experimenteerprogramma worden nieuwe vormen van participatie en de aanpak met oog op capaciteit en mogelijke financiële middelen die daarmee samenhangen opgenomen.

Uitdaagrecht

In deze Participatieverordening is het uitdaagrecht opgenomen in artikel 9. Het uitdaagrecht is een relatief nieuw fenomeen. Voorheen heette het uitdaagrecht "right to challenge". In vorige bestuursperioden is dit al vele malen in moties benoemd. Voor het laatst is naar het right to challenge in onze gemeente onderzoek gedaan bij de totstandkoming van de set afspraken voor burgerparticipatie. Die zijn door de gemeenteraad vastgesteld op 13 juli 2021. Het college wil graag experimenteren met het uitdaagrecht en zal hiervoor een afwegingskader ontwikkelen. Er zal één ambtelijk contactpersoon worden aangewezen per ingediend voorstel.

Vroegtijdige duidelijkheid over rol van participatie in beleidsontwikkeling, projecten en programma's
Als onderdeel van een projectplan, plan van aanpak of initiatief wordt er een startnotitie opgesteld zodat duidelijk is hoe het participatieproces er uit ziet en wat er met de uitkomsten wordt gedaan.

Relatie tot omgevingswet

Motie Nooren

De 1e Kamer heeft bij de behandeling van de Omgevingswet een motie aangenomen (de motie Nooren) die vooruitloopt op de Wet Versterking Participatie op Decentraal niveau. In de motie staat dat gemeenten de verplichting krijgen om participatiebeleid vast te stellen. De verplichting is inmiddels via het Invoeringsbesluit bij de Omgevingswet, opgenomen in het Omgevingsbesluit. Dit is vormgegeven als verzwaring van de motiveringsplicht: er moet niet alleen gemotiveerd worden hoe geparticipeerd is maar ook hoe het gemeentelijke participatiebeleid is toegepast. Bij de actualisering van de participatieleidraad zal aandacht worden besteed aan de wijze van toetsen van de motivatie.

Verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten

De raad stelt de categorieënlijst voor verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten vast. De verwachting is dat in november 2023 deze lijst wordt vastgesteld.

Evaluatie

De uitvoering van deze verordening wordt in ieder geval eenmaal per raadsperiode geëvalueerd. Mocht er aanleiding toe zijn dan kan de verordening op punten door de raad worden aangepast.

4. De financiële gevolgen van het besluit

Het vaststellen van de Participatieverordening op zich heeft geen nieuwe financiële consequenties. De uitvoering ervan heeft impact op de ambtelijke organisatie, waarvoor al budgetten beschikbaar zijn:

- In de begroting 2023 (eenmalig via de versterkingsgelden) en kadernota 2024-2027 (structureel) is 1 fte opgenomen voor een coördinator Participatie voor centrale ondersteuning van de organisatie. Deze functie is ingevuld. (ibabs 3191)
- In de opleidingsbegroting 2023 is budget gereserveerd om ambtenaren op te leiden ten behoeve van de uitvoering van de verordening.
- Onderwerpen uit de verordening zoals overheidsparticipatie en uitdaagrecht sluiten aan op bestaande processen en de daarbij behorende budgetten zoals bijvoorbeeld Vlietwensen en de subsidietafels.

In de verordening is opgenomen dat het college elk jaar een participatieparagraaf opneemt in de begroting, waarin de speerpunten voor participatie in het komend jaar benoemd worden. Dekking voor de uitvoering van die speerpunten zal in de budgetten behorende bij die speerpunten zijn opgenomen, of in de desbetreffende begroting worden opgenomen.

5. Hoe zijn inwoners/ belanghebbenden betrokken

Deze Participatieverordening is tot stand gekomen door een co-creatie van inwoners, ambtenaren, raadsleden, collegeleden en organisaties. Een onafhankelijke procesbegeleider heeft het proces geleid. De organisatie werd gedaan door de gemeente in samenwerking met de Burgerkrachtcentrale (BKC) en het Platform Lokale Democratie Leidschendam-Voorburg (PLD). Deelnemers aan het proces voor de totstandkoming van deze verordening zijn bewoners die zijn uitgenodigd via de Burgerkrachtcentrale, Platform Lokale Democratie en de gemeente Leidschendam-Voorburg, Adviesraad Sociaal Domein, Adviesraad Stompwijk en wijkverenigingen. Daarnaast zijn de 3 bijeenkomsten van 10 mei, 24 mei en 26 juni aangekondigd in de Gemeenterubriek van het Krantje. Het op deze manier organiseren van het proces was een experiment op zich.

Nadat de Participatieverordening is vastgesteld, wordt deze bekendgemaakt in het Gemeenteblad en komt deze ook beschikbaar op overheid.nl. De datum van inwerkingtreding is 1 november 2023. Er komt ook een bericht over deze bekendmaking in de Gemeenterubriek van Het Krantje.

Het participatieverslag is door het college openbaar gemaakt op de website www.ingesprekmetlv.nl.

Datum 11 juli 2023
Nummer 3229 Raadsvoorstel vaststellen Participatieverordening 2023
Pagina 5/5

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

H. Borst
locosecretaris

M.W. Vroom
burgemeester

Documenten behorende bij dit raadsvoorstel

3229 concept Raadsbesluit vaststellen Participatieverordening 2023
3229 Bijlage 1 Participatieverordening Leidschendam-Voorburg 2023
3229 Bijlage 2 Participatieverslag
3229 Bijlage 3 Verantwoordingsdocument verwerking reacties participatie